

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Reden und Arbeiten der Societas Latina - Cod. Karlsruhe 3420, 1-4

49 Vorträge in wörtlicher, meist eigenhändiger Wiedergabe - Cod.
Karlsruhe 3420,1

Sonntag, Karl Gottlob

[Karlsruhe], 1772-1776

[Anonym]: Gratum animum comendat. Ingratum reprobat. Societatemq̄
salutat. [...] 1772

[urn:nbn:de:bsz:31-99825](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-99825)

Gratum animam comendat,
ingratum reprobat.
Societatemq; salutat.

Callagritii
1772.

19 Jun. 1772. - 1838. I solut.

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint handwritten text visible on the right edge of the page, possibly from the adjacent page.]

Si, Auditores spectatissimi, pro vestris in me meritis pa-
rum vobis cumulate gratias egero, quosq. obtestorq., ne meae
natura potius, quam magnitudini vestrorum beneficiorum
id tribuendum putetis; atque quod mihi deesse videbitis, velim
benigne suppleatis. Quae enim tanta potest existere uber-
tas ingenii, quae tanta dicendi copia, quod tam divinum atq.
incredibile genus orationis, quo ego possim vestra in me
universa promerita, non dicam complecti orando, sed
percurrere numerando? Recensere tamen, quae possum
conabor, ne ingrata mente beneficia vestra rejicere, eaq. jam-
jam ex animo delevisse, videar.

In hanc huius loco, atq. copiosius de grati animi si-
gnificatione dicturus, cum primum cum ingrato animo in
comparationem adducam, ut virtuti ac vitio justa merces esti-
mationis ipsa comparatione accedat.

Persuasissimum opinio habeo, Auditores, apud vos omnes
cum in summa laude esse, qui grato animo nomina vestra pro-
sequitur, cum abjectam, qui beneficia vestra maleficiis com-
pensat; et hoc novo quasi ardore, quem, quae fiat ille causa,
quae inter se confligunt, contendimus: ex eo enim ipso, quan-
tum sit inter eos discriminis, facile intelligere possumus.
is haec enim pars pudor pugnat, illinc petulantia; hinc pie-
tas, illinc scelus; hinc fides, illinc fraudatio; hinc honestas,
illinc supposititudo; denique temperantia, prudentia, virtutes
omnes, certant cum ignavia, cum temeritate, cum vitiis omni-
bus: postremo bona ratio cum perditia, mens sana, cum

a mentia confligit. Cuius diversitas! Cuius gloria, que in do-
tes grati, que ignominia ingrati animi!

Continuabo hanc rem et quoniam proproposito sese distinxerunt
mea quoque oratione nunc separatenim priorumque locum
obtincent que laudem, quam que reprehensionem merentur.
gratum itaque animum persequar: quantumque sit eius com-
modum, quanta necessitas, quanta dignitas, explorabo.

Grata beneficiorum recordatio, huiusmodi assumptissimi, pa-
rit virtutem, virtus sapientiam, sapientia constantiam
in rebus arduis; eamque, si quis affectus, sumis merito
laudibus offertur. Et quantos percipimus dolores ex aspe-
ctu miseri, miseri, quem afflicto calamitas, cui tamen ipsa
calamitas virtutis est occasio, quanto eum prosequimur
amore, quanta capimur misericordia, grate enim illam
excipit, et ipsa in referenda gratia pietas, excitat nos, po-
tiora in eam collocare beneficia. Videtis hic, auditores, com-
da grati animi: sed nullum porro officium referenda gratia
magis est necessarium. Cuius unquam sibi ita in animam
duxerit: corda hominum ad se transferre, beneficia ab eis
elicere, qui tamen imemor beneficii accepti, insolentius
se jactat virtutis suis, aliisque, haud ita magna negligit, fa-
stidive. Quanquam enim amplitudo quorundam merito-
rum tanta non sit, quanta illa, quorum aucta exaggeratque
sunt factura, quamquam promanarunt merita illa a

qui similibus, quamquam denique ab inferioribus, gratus tamen animus ea agnoscit, praeclat, magnique estimat. Cui virtutum complexus, Cui necessitas gratiarum. Cui tandem et dignitas!

Est ita natura jam comparatum, ut, in brutorum modum vivere, apud sapientes nefas habeatur, atque decorum putetur, ut homo, compros ac particeps rationis, rationi tantum consentanea agat, quantum inter senectissimum brutumque interfit, ostendat, atque super ea emineat.

Habetis hic, huic itores, veram grati animi significationem, habetis ejus comodum, habetis necessitatem, habetis dignitatem: ad ergo agatis, juvenes, ut eorum vestigia prematis, qui praecelso suo exemplo vias vobis aperuerit.

Senio nunc ad detestabile illud genus hominum, qui beneficia aliorum maleficiis compensant.

Ingrato sane homine terra nihil pejor creat, atque hoc uno maleficio scelera omnia complexa esse videntur.

Veritate quoque explorata coincere possumus, imemorem beneficii accepti, et imemorem esse Dei, imemorem hominum, sequi vitium. Flagitiosque vel ex professo, inquinare. Imemor omnino ingratus est Dei, vivit enim ille, vivit, non ad deponendam, sed ad confirmandam audaciam; vivit, non ad emolliendam animi sui ferociam, sed ad obdurandam; vivit, et ita vivit, ut saevus quasi immanis, omnique bestia squalidior, exemplo sit omnibus, panasque ingrati sui animi pendat. Est porro et imemor hominum, fastigio fortuna, alto supercilio in eos despicit, qui inferioris fortunae sunt homines, misere ac parce vi-

vant, humilique ac supplici utuntur obsecratione: videt quidem
 coacervatas suas opes, eripere tamen illos e periculo recusat,
 atque ad desperationem eos adducit. Sed etiam! Quam dese-
 stabile ac horrendum aspicio animal (sic ita dicam) miserum
 nempe ingratum ac in calamitate lumentem: hominem ab
 homine maxime alienum; qui aliorum debita esse pietatis au-
 xilio sibi esse, beneficiisque exposcit. Videtis hic, Auditores,
 quomodo ingratus ex uno semper vitio incidat in alterum,
 et quomodo in suam perniciem ruat. Et quantus tremor
 membra mea perdidit, quum, quanta ejus sint poena ani-
 mo contemplor. Perhorresco. Video enim, video eos pa-
 nis cruciari in infernalibus; video eos, conscientia angore
 vexatos, seipso accusare; video eos, bestiarum more, seipso
 dilacerare; video eos, et quod maximum, aspicientes Deum
 ultorem, judicem, imemoremque eorum, uti et ipsi ejus, sue-
 re imemores: aspicientes alios beatos, imemoresque eorum,
 eosque in fumo, eosque aeterno cruciatu genere relinquentes.
 Quae ingrati animi comites! Videtis, Amici honoratissi-
 mi, et cum averfatione videtis, quanta sint ingratorum
 poena, quaeque horrenda comites ingrati animi crimen
 promant.

~~Quae ingrati animi comites! Videtis, Amici honoratissi-
 mi, et cum averfatione videtis, quanta sint ingratorum
 poena, quaeque horrenda comites ingrati animi crimen
 promant.~~